

en enhed i Menneskerettighedsdomstolens sekretariat, der specialiserer sig i behandlingen af de ofte meget teknisk komplicerede erstatnings-spørgsmål. Et forslag om etablering af satellitkontorer i de lande, der tegner sig for de fleste klager, har et lidt længere perspektiv og vil formentlig også blive overvejet af vismandsgruppen.

De ekstra midler til Menneskerettighedsdomstolen, der er indarbejdet i budgettet for 2006, muliggør ansættelsen af nye medarbejdere med sigte på at reducere sagspuklen. En yderligere forøgelse af bevillingerne fra 2007 vil i vid udstrækning afhænge af resultatet af vismandsgruppens overvejelser. Fra dansk side vil spørgsmålet om Menneskerettighedsdomstolens funktion fortsat have høj prioritet.

Årsagerne til sagsophobningen i Menneskerettighedsdomstolen skal imidlertid også findes i medlemslandene. Samtidig med vedtagelsen af protokol 14 besluttede Ministerkomitéen derfor også at fokusere på nationale tiltag, der kan bidrage til at forebygge klagesager, for eksempel gennem bedre lovgivning, uddannelse og udbredelse af kendskab til Menneskerettighedsdomstolens praksis. Der vil på det kommende møde i Ministerkomitéen i maj i år blive gjort status over medlemslandenes resultater på dette felt.

Hvad angår både anlagte klagesager ved Menneskerettighedsdomstolen og domfældelser ligger Danmark fortsat i den pæne ende. Det kan dog nævnes, at Menneskerettighedsdomstolen i januar i år fandt, at retten til foreningsfrihed i henhold til Menneskerettighedskonventionens art. 11 var blevet krænket i to sager om de såkaldte eksklusivaftaler

En sjældent anvendt beføjelse i Menneskerettighedskonventionens artikel 52 dannede i november 2005 grundlag for en henvendelse fra Europarådets generalsekretær til samtlige medlemslande. Baggrunden var en række påstande i internationale medier om tilstedeværelsen af ulovlige fængsler i Europa og forekomsten af fangetransporter til lande, hvor de pågældende risikerer at blive udsat for tortur, påstande som også er blevet efterforsket i andre fora, herunder Europarådets Parlamentariske Forsamling. I sin henvendelse stillede generalsekretæren konkrete spørgsmål om, hvilke retlige og andre procedurer, der gjaldt i det enkelte land med sigte på at forhindre de skitserede ulovligheder. Regeringens redegørelse i besvarelse af generalsekretærens henvendelse blev afgivet den 21. februar

2006. På grundlag af de modtagne besvarelser udarbejdede generalsekretæren en foreløbig rapport, som offentliggjordes den 1. marts 2006. En af konklusionerne heri var, at de nationale regelsæt, især med hensyn til fornøden kontrol af lufttrafikken var utilstrækkelige. Generalsekretæren har efterfølgende stillet en række uddybende spørgsmål, herunder også til Danmark.

4. DEN ØVRIGE OVERVÅGNINGSVIRKSOMHED

En række af de overvågningsmekanismer, der på afgrænsede områder supplerer Menneskerettighedskonventionen, er ligesom Menneskerettighedsdomstolen baseret på konventionstekster. Det gælder Komitéen for Forebyggelse af Tortur, CPT, og de tilsvarende organer, der følger beskyttelsen af nationale mindretal og af mindretalenes sprog. Andre mekanismer er af født af beslutninger på Europarådets topmøder eller ministerkonferencer som for eksempel Menneskerettighedskommissæren og Kommissionen mod Racisme og Intolerance, ECRI. Atter andre er led i det løbende arbejde, der udføres af Europarådets hovedorganer: Ministerkomitéen, Den Parlamentariske Forsamling og Kongressen af Lokale og Regionale Myndigheder. Fælles for overvågningsmekanismerne er, at de bygger på dialog med medlemsstaterne med sigte på at sikre en højere grad af efterlevelse af de principper, som medlemskabet baserer sig på.

CPT gennemfører periodiske besøg i medlemsstaterne. Nogle af disse besøg er anmeldte, mens andre er uanmeldte og forekommer i medlemsstater, hvor der er konkret mistanke om kritisable forhold. I 2005 gennemførtes i alt 17 besøg, heraf ti anmeldte og syv uanmeldte. Efter særlig aftale med UNMIK er der åbnet mulighed for, at CPT kan få adgang til relevante institutioner i Kosovo. Forhandlingerne med NATO om tilsvarende adgang til de institutioner, der forvaltes af KFOR, er trukket i langdrag, selvom blandt andet Danmark presser på. Blandt de lande, som CPT besøgte i 2005, var Rusland og Tyrkiet. Efter aftale med Krigsforbrydertribunalet i Haag, ICTY, aflægger CPT besøg i de fængsler, der huser dømte fanger fra ICTY. Det første af disse særlige besøg fandt sted i Storbritannien i juli 2005. CPT har aflagt i alt tre besøg i Danmark. Det seneste fandt sted i 2002, og den efterfølgende dialogprocedure mellem regeringen og CPT afsluttedes i 2003.